

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon o štátnych hmotných rezervách

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/703>

Materiál v pripomienkovom konaní do 25.11.2022

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Správou štátnych hmotných rezerv na základe Plánu legislatívnych úloh vlády SR na rok 2022

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu zákona je prijať adekvátne opatrenia a zmeny k zefektívneniu výkonu činnosti Správy rezerv ako výkonnej zložky krízového riadenia štátu pre riešenie krízových javov, a to na základe skúseností, ktoré Správa rezerv získala počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a následne núdzového stavu na riešenie pandémie spôsobenej ochorením COVID-19 ako aj pri riešení iných krízových javov. Aplikačná prax priniesla potrebu zjednodušiť procesy a upraviť kompetencie Správy rezerv tak, aby v čase vyhláseného právneho stavu bola Správa rezerv oprávnená zabezpečovať tvorbu štátnych hmotných rezerv účinne. Zámerom návrhu zákona je zlepšiť pripravenosť štátu, a to nastavením mechanizmu na vybavovanie žiadostí na poskytnutie štátnych hmotných rezerv počas riešenia krízového javu ako aj v čase mieru a bezpečnosti. Navrhuje sa ďalej rozšíriť a procesne upraviť postup pri hospodárení so štátnymi hmotnými rezervami.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.05.2023

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu zákona je prijať adekvátne opatrenia a zmeny k zefektívneniu výkonu činnosti Správy rezerv ako výkonnej zložky krízového riadenia štátu pre riešenie krízových javov. RÚZ k materiálu predkladá nižšie uvedené pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Všeobecná zásadná pripomienka k návrhu zákona ako celku.

Navrhujeme ustanoviť definíciu pojmu „žadateľ“.

Odôvodnenie

Vo viacerých ustanoveniach návrhu zákona (napr. § 10 ods. 5 a 8, § 22 ods. 4 a iné) sa používa pojem „žadateľ“, pričom z návrhu zákona nie je vôbec zrejmé, kto sa za žiadateľa považuje. Nakoľko pre žiadateľa v zmysle návrhu zákona vyplývajú rôzne práva a povinnosti považujeme za nevyhnutné tento pojem v návrhu zákona riadne zadefinovať. V tejto súvislosti si dovoľujeme upriamiť pozornosť na § 3 ods. 2 zákona č. 400/2015 Z. z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o tvorbe právnych predpisov“), v zmysle ktorého musí byť právny predpis terminologicky správny, presný a všeobecne zrozumiteľný a majú sa používať len správne a ustálené právne pojmy. Zároveň v zmysle § 3 ods. 6 zákona o tvorbe právnych predpisov ak sa pri tvorbe právneho predpisu používa pojem, ktorý právny poriadok nepozná, vymedzí sa jeho presný význam definíciou.

2. Pripomienka k § 5 ods. 3 a § 10 ods. 3 návrhu zákona

V uvedených ustanoveniach zákona rozšíriť definovanie použitia rezerv za stavu núdze z elektroenergetiky na ktorúkoľvek núdzovú situáciu v energetike podľa zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nie len núdzovú situáciu v elektroenergetike, obdobne ako tomu je v súčasne platnej právnej úprave.

Odôvodnenie:

Máme za to, že pôvod v potrebe použitia rezerv môže byť v prerušení dodávok ktoréhokoľvek energonosiča nie len elektriny. Napr. aj výpadok dodávok plynu môže byť riešený spoločným útočiskom pre obyvateľstvo kde teplo môže byť vyrábané napr. z vykurovacieho oleja, elektriny, alebo iného média.

Uvedené je takto upravené aj v súčasne platnom znení zákona, kde sa uvádza „stav núdze v energetike“.

3. Zásadná pripomienka k § 11 ods. 7 návrhu zákona

Za slová „finančnej zábezpeky,“ navrhujeme doplniť slovo „alebo“ a navrhujeme doplniť novú poslednú vetu v znení „Voľba formy uskutočnenia zabezpečenia podľa predchádzajúcej vety je ponechaná na podnikateľa.“

Odôvodnenie:

Máme za to, že zabezpečenie štátnych hmotných rezerv by sa malo uskutočňovať len jednou z troch uvedených možností (finančná zábezpeka, banková záruka, záložným právom). V opačnom prípade, návrh zákona v predloženom znení evokuje, že zabezpečenie štátnych hmotných rezerv by sa malo uskutočňovať formou finančnej zábezpeky a bankovou zárukou alebo záložným právom na majetok podnikateľa, čo predpokladáme, že nie je zámerom predkladateľa. Zároveň považujeme za nevyhnutné aby možnosť voľby formy uskutočnenia zabezpečenia bola ponechaná v právomoci podnikateľa, a teda aby nemohla byť jednostranne určená správou rezerv.

4. Zásadná pripomienka k § 12 ods. 2, prvej vete návrhu zákona

Za slová „alebo požiar“ navrhujeme doplniť slová „alebo pri inej situácii hodnej osobitného zreteľa“.

Odôvodnenie:

Máme za to, že k situácii vyskladnenia štátnych hmotných rezerv za účelom predídania škode alebo zníženiu rozsahu škody bude môcť dochádzať aj za inej (nepredvídateľnej) situácie ako sú len situácie spadajúce pod mimoriadne udalosti alebo požiar. Z uvedeného dôvodu považujeme za potrebné aby návrhom zákona boli pokryté aj osobitné nepredvídateľné situácie.

5. Zásadná pripomienka k § 13 ods. 4 návrhu zákona

Znenie § 13 ods. 4 návrhu zákona navrhujeme upraviť a bližšie konkretizovať pojem „neodborná manipulácia“.

Odôvodnenie:

V zmysle § 13 ods. 4 návrhu zákona má byť za škodu, ktorá vznikne počas preskúšania štátnych hmotných rezerv neodbornou manipuláciou zodpovedný ochraňovateľ. Z návrhu zákona však vôbec nie je zrejmé čo sa myslím pod pojmom „neodborná manipulácia“. Z dôvodu predídania rôznej interpretácii, čo možno považovať za neodbornú manipuláciu, považujeme za nevyhnutné jasne zadať uvedený pojem a exaktne vymedziť prípady, ktoré možno za neodbornú manipuláciu považovať. Návrh znenia predmetného ustanovenia považujeme za vágne, zmätočné a vyvolávajúce právnu neistotu.

6. Zásadná pripomienka k § 15 návrhu zákona

Návrh zákona v §15 ods. 3 prevzal do všeobecnej roviny povinnosť finančnej zábezpeky obmeny ŠHR. Tento inštitút sa zatiaľ aplikoval pri mobilizačných rezervách. Navyše, návrh zákona v porovnaní so súčasne platným znením zákona nestanovuje pravidlá stanovenia výšky takejto zábezpeky. Navrhujeme do návrhu zákona doplniť možnosť skladovateľa zabezpečiť takúto obmenu ŠHR vlastnými zásobami rovnakých tovarov a presne stanoviť spôsob určenia výšky finančnej zábezpeky pre prípady kde garanciu vlastnými zásobami nie je možné použiť.

Taktiež na konci navrhujeme bodku nahradiť čiarkou a doplniť slová „ktorá nesmie byť vyššia ako 20 % z hodnoty zásob, ktoré sa majú obmeniť.“

Odôvodnenie:

Nejednoznačná formulácia povinnosti finančnej zábezpeky neumožňuje plánovanie nákladov na strane ochraňovateľov vyvolaných obmenou. Zo znenia návrhu zákona nie je zrejmé na základe čoho a akým spôsobom svojim rozhodnutím Správa rezerv určí výšku požadovanej zábezpeky. Okrem uvedeného ďalej návrh zákona uvádza, že voči takémuto rozhodnutiu nie je prípustný riadny opravný prostriedok a navyše návrh zákona ustanovuje sankcie za nevykonanie takejto obmeny. Navyše, pri obmenách sa postupuje často systémom kúpa/predaj, teda na takúto zábezpeku nevidíme dôvod. Taktiež, požadovanie finančnej zábezpeky nad rámec doterajšej praxe povedie k zvýšeniu nákladov na skladovanie a môže znamenať znemožnenie plnenia povinností ochraňovateľa.

Považujeme za nevyhnutné aby pri finančnej zábezpeke, ktorej výšku má určovať správa rezerv, bola určená aspoň jej maximálna výška, a teda aby určenie výšky finančnej zábezpeky nebolo ponechané na absolútnu svojvôľu správy rezerv.

7. Zásadná pripomienka k § 24 návrhu zákona

Návrh zákona v § 24 uvádza proces konania vo veciach podľa zákona, pričom návrh zákona vylučuje platnosť všeobecnej právnej úpravy správneho konania. Máme za to, že navrhované znenie dostatočne neupravuje postup konania v prípade rozhodnutí z vlastného podnetu Správy a rovnako neuvádza na aké situácie podľa návrhu zákona sa uvedené postup bude vzťahovať. Navrhujeme v ustanoveniach §24 návrhu zákona špecifikovať (napr. odkazmi) v akých prípadoch bude Správa rezerv takto postupovať. Rovnako, navrhujeme aby návrh zákona v § 24 bližšie upravil ustanovenia s ohľadom na vzťahy k ostatným dotknutým právnym predpisom, bol doplnený o ustanovenia dávajúce možnosť druhej strany sa k veci vyjadriť a tiež bol doplnený o povinnosť uviesť odôvodnenie vo vydanom rozhodnutí.

Odôvodnenie:

Návrh znenia § 24 uvádza osobitnú formu konania, ktorá sa odkláňa od konania podľa všeobecného predpisu o správnom konaní avšak nedostatočne upravuje práva a povinnosti strán ako samotný postup a situácie v ktorých sa na základe toho-ktorého ustanovenia návrhu zákona má konať. Uvedené môže jednostranne ohroziť všeobecný princíp rovnosti strán ako aj viesť k napr. neodvratiteľným škodám z dôvodu obmedzenia možnosti opravných prostriedkov a chybných rozhodnutí.

8. Zásadná pripomienka k § 25 ods. 1 návrhu zákona

Slovo „uloží“ navrhujeme nahradiť slovami „môže uložiť“.

Odôvodnenie:

Navrhujeme prehodnotenie pokút, aby ich výška bola proporcionálna s mierou previnenia a zavedenie systému „druhej šance“ - možnosti nápravy bez sankcie. Tento prístup plánuje uplatňovať MF SR v „Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov“, ktorý je zaradený do „PLÁNU LEGISLATÍVNYCH ÚLOH VLÁDY SR NA ROK 2022“.

9. Zásadná pripomienka k § 26 návrhu zákona

Ustanovenie § 26 ods. 1 návrhu zákona uvádza zachovanie práv a povinností podľa doterajších predpisov avšak ods. 2 uvádza, že postupovať sa po 30.04.2023 bude podľa návrhu zákona. Uvedené považujeme za konfliktné ustanovenia nakoľko nie je zrejmé ako sa môže postupovať (novým – iným postupom podľa zákona) a pri tom zachovať skoršie práva a povinnosti.

Navrhujeme návrh zákona upraviť tak aby bolo jednoznačné, že práva a povinnosti budú zachované a bude sa konať a postupovať podľa právneho predpisu na základe ktorých tieto vznikli a v súlade s platnými zmluvnými záväzkami.

Odôvodnenie:

Máme za to, že nie je možné mať zachované práva a povinnosti vzniknuté na základe platných právnych predpisov a zmluvných vzťahov, ktoré na ich základe vznikli a zároveň postupovať postupom podľa návrhu zákona, nakoľko tento predpokladá iný administratívno-právny postup.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2022/703>